

KATOLICYZM
KAPITALIZM SOCJALIZM
LIST PASTERSKI BISKUPÓW AUSTRJACKICH

PRZEŁOŻYŁ I OBJAŚNIENIAMI OPATRZYŁ
Ks. S. WYSZYŃSKI

**Kolekcja
Emila Kornasia**

LUBLIN 1928

SPIS RZECZY.

WSTĘP	str. 9
-----------------	-----------

Rozdział I.

Liberalny kapitalizm.

§	1. KOŚCIÓŁ A PODSTAWY ZŁEGO KAPITALIZMU	12
	1. Kościół potępia kapitalizm wyzyskujący i ateistyczny	12
	2. Kościół odrzuca nieograniczoną wolność egoistycznego liberalizmu	14
	3. Kapitalizm uznaje prawa moralne za przeszkodę swego rozwoju	16
§	2. KOŚCIÓŁ A GOSPODARCZE INSTYTUCJE KAPITALIZMU	17
	Kościół uznaje	17
	1. Wielki przemysł	17
	2. Gospodarkę kredytową	17
	3. Najem pracy	17
§	3. KOŚCIÓŁ A MAMONIZM	18
	Kościół potępia	18
	1. Ziemskość dążeń i nieograniczoność własności	18
	2. Tworzenie bogactwa dla bogactwa	19
	3. Poniżenie i wyzysk robotnika	19
	4. Wynikający stąd rozkład rodziny i społeczeństwa	20
	5. Plutokrację	20
	a) Szkodliwa działalność plutokracji	20
	b) W niewoli u plutokracji	21
	c) Kara Boża na wyzyskiwaczy	22
§	4. KOŚCIÓŁ WSKAZUJE OBOWIĄZKI WARSTW KIERUJĄCYCH ŻYCIEM GOSPODARCZYM	22
	1. Zadanie Kościoła. Kościół musi upominać	22
	2. Kościół wzywa do porozumienia się warstw na podstawie sprawiedliwości i miłości	22
	3. Trzeba stwarzać rynki pracy, a zaniechać wyzysku i spekulacji	23
	4. Należy ograniczać swe potrzeby i uprawiać dobroczynność	24
§	5. WEZWANIE	24

Rozdział II. Socjalizm.

	str.
§ 6. KOŚCIÓŁ POPIERA SPRAWIEDLIWE DĄŻENIA ROBOTNIKÓW	26
1. Dążenia robotników	27
a) Zapewnienie sobie bytu	27
b) Organizacja zawodowa	27
c) Równouprawnienie	28
d) Zabezpieczenie szczęścia rodzinnego i religijnego	29
2. Obowiązkiem ogółu jest poprzeć te dążenia	29
§ 7. KOŚCIÓŁ PIĘTNUJE WYWROTOWĄ AKCJĘ SOCJALISTYCZNĄ	30
1. Socjalizm a prawa jednostki	30
1-o. Socjalistyczne dążenia	30
a) Żłudne nadzieje	30
b) Błędne drogi	31
2-o. Socjalizm a własność prywatna	31
3-o. Socjalizm a życie rodzinne	32
2. Socjalizm a społeczeństwo	32
1-o. Wzajemny stosunek warstw społecznych	32
2-o. Reformy społeczne	33
a) Walka klas	33
b) Ocena reform społecznych	34
1) Współdział robotników z pracodawcami w zarządzie	34
2) Wzajemny szacunek	34
3) Współpraca i wzajemna pomoc	35
3-o. Kwestja społeczna na wsi	35
2. Socjalizm a państwo	36
1-o. Socjalizm a władza państwowa	36
2-o. Socjalizm państwowy (etatyzm)	37
a) Etatyzm ekonomiczny	37
b) Etatyzm szkolny	38
4. Socjalizm a Chrześcijaństwo	39
1-o. Socjalizm a nadzieja dóbr wiecznych	39
2-o. Socjalizm a Kościół	39
a) Kościół kształci sumienność	39
b) Kościół prowadzi do zgody	40
c) Konieczność zasad moralnych	40
3-o. Socjalizm nie uznaje tych zasad chrześcijańskich	40
a) Socjalizm jest nauczycielem nienawiści	40
b) Socjalizm stwarza tyranię	41
4-o. Rzekome dobro doczesne i dobro wieczne	41
§ 8. KOŚCIÓŁ WZYWA DO BACZNOŚCI I NAWROTU	42
1. Należy strzec młodzież	42
2. Należy ochraniać rodzinę	42
3. Należy unikać pism socjalistycznych	42

	str.
4. Należy zerwać przynależność do organizacji socjalistycznych	43
a) aby nie popierać wroga religii katolickiej	43
b) aby nie zaciągać odpowiedzialności przed Bogiem	44
c) aby nie opóźniać poprawy bytu	44
5. Zasada ogólna	44
§ 9. WEZWANIE	45

Rozdział III.

Chrześcijańskie gospodarstwo społeczne.

§ 10. STANOWISKO PRACY I PRAWA ROBOTNIKÓW	46
1. Znaczenie i obowiązek pracy	46
1-o. Kościół wywyższa pracę, potępia lenistwo	46
2-o. Praca jest koniecznością społeczną	47
a) Wszystko zdobywa się pracą	47
b) Rola pracy zawodowej	47
c) Każdy winien troszczyć się o swoje utrzymanie	47
3-o. Praca jest obowiązkiem społecznym	48
a) Praca dla utrzymania innych	48
b) Nie wolno żyć krzywdą bliźnich	48
2. Prawa robotników	49
a) Zapłata i zaopatrzenie	49
b) Równouprawnienie	50
c) Stanowisko moralnej oceny	50
d) Pismo św. o zapłacie	50
§ 11. PRAWO DO WŁASNOŚCI I OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI	51
1. Prawa własności prywatnej	51
2. Obowiązki własności prywatnej	52
1-o. Własność nie jest wyłączną	52
2-o. Niebezpieczeństwo płynące z bogactw	53
§ 12. SPOŁECZNE KRÓLESTWO CHRYSZTUSOWE NA ZIEMI	54
1. Wszyscy są równi wobec Boga	54
2. Chrześcijańska wspólnota ludów	55
1-o. Sprawiedliwość	56
2-o. Miłość bliźniego	56
a) Miłość w życiu codziennym	57
b) Miłość musi być podstawą reform społecznych	57
§ 13. UNUM EST NECESSARIUM	58
1. Szczęście w wieczności	58
2. Zwodniczość doczesności	58
3. Najważniejsze zadanie życia	58
ZAKOŃCZENIE	60